

PETYCJA

w sprawie umożliwienia prowadzenia egzekucji należności jednostek samorządu terytorialnego z minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Na podstawie art. 63 Konstytucji RP oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, zwracam się z petycją o podjęcie działań legislacyjnych mających na celu umożliwienie prowadzenia przez samorządy egzekucji należności czynszowych z minimalnego wynagrodzenia za pracę, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony socjalnej osobom o najniższych dochodach.

Uzasadnienie

Trudna sytuacja finansowa gmin

Pomimo poprawiającej się sytuacji finansowej, jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności gminy, zobowiązane są do realizacji zadań własnych z zakresu polityki mieszkaniowej, pomocy społecznej, utrzymania zasobu komunalnego oraz budowy i prowadzenia domów pomocy społecznej (DPS).

Dochody z tytułu czynszów są jednym z podstawowych źródeł finansowania tych zadań. Niestety, brak skutecznych instrumentów egzekucji należności czynszowych powoduje narastanie zadłużenia lokatorów, które w wielu gminach sięga milionów złotych rocznie. Pogłębia to problemy finansowe jednostek samorządowych i ogranicza ich zdolność do utrzymania budynków komunalnych, realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz świadczenia usług społecznych.

Brak równości w egzekucji świadczeń

Zgodnie z art. 87¹ § 1 Kodeksu pracy i art. 833 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, wynagrodzenie w wysokości minimalnej (3 510,92 zł netto) jest całkowicie wolne od egzekucji, z wyjątkiem należności alimentacyjnych.

W praktyce oznacza to, że osoby zatrudnione na umowę o pracę i otrzymujące najniższą krajową są całkowicie chronione przed egzekucją, nawet jeśli od wielu lat nie płacą czynszu i zajmują lokale komunalne bez regulowania należności wobec gminy.

Tymczasem emeryci i renciści, których świadczenia często są niższe od minimalnego wynagrodzenia, nie mają takiej ochrony. Z ich rent i emerytur komornicy mogą potrącać należności, pozostawiając im jedynie kwotę wolną od potrąceń, która jest niższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę.

Powoduje to rażąco nierówność i brak spójności systemowej — osoby młodsze, zdolne do pracy i posiadające wyższe dochody, są całkowicie zwolnione z odpowiedzialności za swoje zobowiązania wobec gminy, podczas gdy osoby starsze, schorowane i o niższych dochodach, faktycznie ponoszą ciężar egzekucji.

Konsekwencje dla finansów publicznych i polityki społecznej

Brak możliwości egzekucji należności czynszowych z najniższego wynagrodzenia krajowego powoduje trwałe uszczuplanie dochodów gmin, co negatywnie wpływa na realizację ich zadań publicznych, w tym:

- utrzymanie zasobu mieszkaniowego,
- finansowanie remontów i modernizacji,
- budowę i prowadzenie domów pomocy społecznej,
- zapewnienie wsparcia osobom w trudnej sytuacji życiowej.

W efekcie koszty utrzymania zadłużonych lokali ponoszą wszyscy mieszkańcy — poprzez dopłaty z budżetu gminy lub ograniczenie środków na inne cele społeczne.

Potrzeba zmian systemowych

Postulowana zmiana nie ma na celu pogorszenia sytuacji osób o niskich dochodach, lecz przywrócenie elementarnej sprawiedliwości społecznej oraz wprowadzenie równego traktowania obywateli wobec prawa.

Proponuje rozważenie rozwiązań kompromisowych, takich jak:

- umożliwienie egzekucji należności czynszowych do określonego procenta wynagrodzenia minimalnego (np. 20–25%),
- określenie kwoty wolnej, zapewniającej minimum egzystencji,
- wprowadzenie mechanizmu ochrony przed egzekucją dla osób objętych pomocą społeczną.

Postulat

W związku z powyższym wnoszę o:

1. Podjęcie prac legislacyjnych nad zmianą art. 833 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, polegającą na dopuszczeniu egzekucji należności czynszowych z minimalnego wynagrodzenia za pracę;
2. Podjęcie prac legislacyjnych nad zmianą art. 87¹ Kodeksu pracy, polegającą na zmianie kwot wolnych od potrąceń;
3. Ujednolicenie zasad egzekucji wobec wszystkich grup społecznych, w tym pracowników, emerytów i rencistów, tak by system był sprawiedliwy i proporcjonalny;
4. Uwzględnienie w procesie legislacyjnym opinii jednostek samorządu terytorialnego, które ponoszą ciężar finansowy nieskutecznej egzekucji należności czynszowych.